

Tweede Kamerverkiezingen

Hallo allemaal, dit is Een Beetje Nederlands. In deze aflevering ga ik het hebben over de Tweede Kamerverkiezingen in Nederland. Als je de tekst wil meelezen kan dat op de website van de podcast, www.eenbeetjenederlands.nl. Ook als je vragen of opmerkingen hebt over deze aflevering, kan je ze naar mij sturen op de website. In de shownotes staat een link naar de website.

Politiek en verkiezingen zijn heel uitgebreide en complexe onderwerpen, dus misschien is deze aflevering wat moeilijker dan normaal. De aflevering zou ook te lang gaan duren als ik alles zou bespreken, dus ik ga sommige dingen weglaten of simpeler uitleggen dan dat ze echt zijn. Als je ergens meer over wil weten kan je me altijd een berichtje sturen op de website. Misschien kan ik het dan wat meer in detail uitleggen.

Ook gaat deze aflevering vooral over de Nederlandse politiek en verkiezingen. Als je meer wil weten over Belgische politiek heb ik aan het eind van de podcast nog een goede tip voor je.

Nu eerst door met de podcast!

Op 17 maart 2021 zijn er weer verkiezingen in Nederland. Waar zijn deze verkiezingen voor? Wie mogen er allemaal stemmen? En wat gebeurt er na de verkiezingen? Ook als je nog niet zelf mag stemmen is het belangrijk om de antwoorden op die vragen te weten. In deze aflevering ga ik proberen zo duidelijk mogelijk uit te leggen hoe de verkiezingen werken.

Waar zijn de verkiezingen voor?

In Nederland leven we in een parlementaire democratie. Dat betekent dat de inwoners van Nederland kunnen kiezen wie het land besturen. Dat gebeurt via verkiezingen, waarbij de volksvertegenwoordigers gekozen worden. We hebben natuurlijk in Nederland ook een koning, koning Willem-Alexander. Maar hij heeft geen politieke macht in Nederland. De enige taak van de koning is om de wetten die in de Tweede Kamer gemaakt worden te ondertekenen.

Iedere vier jaar worden er in Nederland verkiezingen gehouden voor de Tweede Kamer. Een week nadat deze podcast uitkomt, op 17 maart, is het weer zover. Dan mogen meer dan 13 miljoen Nederlanders hun stem uitbrengen op de politicus die ze het liefst in de Tweede Kamer willen.

Het Nederlandse parlement is opgedeeld in twee kamers: de Eerste en de Tweede Kamer. De Eerste en Tweede Kamer hebben verschillende taken.

De Tweede Kamer is in Nederland belangrijker dan de Eerste Kamer. De meeste Nederlanders zullen het waarschijnlijk zelfs moeilijk vinden om één politicus te noemen die in de Eerste Kamer zit!

De Tweede Kamer is zo belangrijk in Nederland omdat daar de politieke macht zit. In de Tweede Kamer worden de wetten gemaakt, besproken en aangenomen of afgewezen. In de Tweede Kamer zijn er debatten over maatschappelijke onderwerpen, en die krijgen veel aandacht in de media. Als je op het journaal een politicus ziet praten en discussiëren, zal dat vaak in de Tweede Kamer zijn. De plannen die de regering heeft worden er besproken en de andere partijen mogen daar hun mening over geven. Als de meerderheid van de Tweede Kamer voor een voorstel stemt, zal het ook een wet worden.

Wat doet de Eerste Kamer dan? Die zijn er eigenlijk alleen om te controleren wat de Tweede Kamer doet. Alle wetten die in de Tweede Kamer zijn aangenomen worden nog een keer bekeken door de Eerste Kamer. Die kijken of de nieuwe wet wel goed in elkaar zit en of het goed werkt met de andere bestaande wetten. De Eerste Kamer maakt dus zelf geen wetten.

De volgende verkiezingen zijn dus voor de Tweede Kamer. In sommige landen zijn er maar twee of drie politieke partijen waar je op kan stemmen. In Nederland is de situatie anders, bij de komende verkiezingen zijn er maar liefst 37 politieke partijen die meedoen! Voor veel verschillende ideologieën en thema's bestaat in Nederland een politieke partij. De partijen die nu in de Tweede Kamer zitten zijn onder te verdelen als volgt:

- De liberalen: de VVD en D66
- De christelijke partijen: CDA, ChristenUnie en de SGP
- De nationalisten: de PVV en Forum voor Democratie
- De groenen: Groenlinks en Partij voor de Dieren
- De socialisten: De Partij van de Arbeid en de SP
- Er zijn ook nog partijen die opkomen voor een bepaald thema. Dat zijn 50PLUS, die opkomen voor de belangen van personen van 50 jaar en

ouder. En de partij DENK, die komt op voor de belangen van minderheden in Nederland

Een plek of stoel in de Tweede Kamer voor een politicus noem je een zetel. Een zetel is eigenlijk ook gewoon een ander woord voor stoel. Na de verkiezingen worden de zetels van de Tweede Kamer verdeeld onder de partijen waar op gestemd is. Er zijn in totaal 150 zetels in de Tweede Kamer. Met zoveel partijen kan je je wel voorstellen dat er niet één partij gaat zijn die de meerderheid van de zetels haalt. Daarom moeten er partijen samenwerken om te kunnen regeren, in coalities. Hoe dat werkt leg ik zometeen uit.

In Nederland hebben we geen minimum aantal zetels dat een partij moet halen om in de Tweede Kamer te komen. Er zijn dus partijen met maar één of twee zetels in de Tweede Kamer. Maar ook die partijen hebben het recht om hun standpunten in de Tweede Kamer naar voren te brengen en daarmee hun kiezers te vertegenwoordigen.

Maar met zoveel partijen, hoe weet je op welke je moet stemmen? Niemand heeft de tijd om van 37 partijen alle plannen door te lezen natuurlijk. Gelukkig zijn er mensen die dat voor ons doen. Er zijn verschillende zogenaamde kieswijzers, dat zijn websites die je helpen te beslissen op wie je gaat stemmen. Door vragen te stellen over allerlei onderwerpen kom je erachter welke partij het beste bij jou past. Ik zal een link naar een kieswijzer op de website neerzetten!

Wie mogen er stemmen?

Iedereen met de Nederlandse nationaliteit die minstens 18 jaar is op de dag van de verkiezingen mag stemmen bij de verkiezingen. Het staat in de Nederlandse grondwet dat alle Nederlanders het recht hebben om te stemmen. Ook als je in de gevangenis zit mag je in Nederland stemmen. Als je het recht hebt om te stemmen, ontvang je een paar weken voor de verkiezingen met de post je stempas. Iemand die mag stemmen noem je een stemgerechtigde. Je hoeft je niet te registreren zoals bijvoorbeeld in Amerika, iedere stemgerechtigde mag automatisch meedoen.

Volwassen Nederlanders mogen stemmen, maar je bent niet verplicht om te stemmen. Ongeveer 81% van de stemgerechtigden in Nederland stemt bij Tweede Kamerverkiezingen. In België is het wel verplicht om te stemmen, daar kan je een boete krijgen als je niet gaat stemmen.

Hoe werken de verkiezingen?

Normaal zijn de verkiezingen altijd op één dag, meestal een woensdag in maart of mei. Dit jaar zijn er door de coronapandemie drie dagen waarop je kan stemmen, om de drukte te verspreiden.

Waarom op woensdag? De vrijdag, zaterdag en zondag kunnen niet omdat dat heilige dagen zijn van de christenen, moslims en joden. Veel scholen worden gebruikt als stembureau en op woensdag zijn veel basisschoolleerlingen vrij. Daarom is woensdag een handige dag voor de verkiezingen.

Stemmen op de dag van de verkiezingen. Op de dag van de verkiezingen neem je de stempas mee naar het stembureau. Je kan bij de Tweede Kamerverkiezingen bij alle stembureaus binnen je eigen gemeente stemmen. Op veel plekken zijn stembureau gemaakt, bijvoorbeeld op scholen, in kerken en op treinstations. Als je ouder dan 70 jaar bent mag je dit jaar ook met de post stemmen, vanwege corona. Dat is normaal niet zo. Mensen die in het buitenland wonen mogen ook stemmen, die doen dat ook via de post.

Op het stembureau krijg je een formulier, het stembiljet, waarop je aangeeft op wie je wil stemmen. Met een rood potlood kleur je het vakje in van de kandidaat op wie je wil stemmen. Je stemt in Nederland altijd op een politicus, niet op een politieke partij.

De meeste mensen stemmen op de leider van een partij, maar je kan ook op een andere kandidaat stemmen. Als je op iemand anders dan de partijleider stemt noem je dat voorkeurstemmen, omdat je de voorkeur hebt voor een andere politicus. Als iemand heel veel voorkeurstemmen krijgt, komt diegene daardoor in de Tweede Kamer. Hierdoor kan de volgorde van de kandidaten die in de Tweede Kamer komen toch nog veranderen.

Het is ook mogelijk om op niemand te stemmen bij de verkiezingen, door geen enkel vakje aan te kruisen op het stembiljet. Dat noem je blanco stemmen. Sommige mensen doen dit als een protest, ze geven daarmee aan dat er geen enkele kandidaat is waarop ze willen stemmen. Blanco stemmen maakt niet uit voor de uitslag van de verkiezingen.

Na de verkiezingen

Om 9 uur 's avonds gaan de stembureaus dicht en worden de stemmen geteld. Dat doen vrijwilligers met de hand bij het stembureau. De volgende dag is het meestal duidelijk wie de verkiezingen gewonnen hebben.

In Nederland gebeurt het nooit dat een partij de meerderheid van de zetels haalt. Daarom moeten er verschillende partijen samenwerken in een coalitie. De grootste partij in de verkiezingen begint altijd met het zoeken naar andere partijen om mee samen te werken. De partijen onderhandelen over thema's die ze belangrijk vinden.

Als de partijen het met elkaar eens zijn over het beleid dat ze zullen voeren, maken ze een zogenaamd regeerakkoord. Daar staat in welke dingen ze willen doen en bereiken in de vier jaar tot de volgende verkiezingen. Het regeerakkoord zal altijd een compromis zijn van de standpunten van de verschillende partijen. Verder worden de verschillende ministers aangewezen en wordt er gekozen wie de minister-president wordt. Meestal is dat de leider van de grootste partij in de regering. Mark Rutte van de VVD is nu al tien jaar minister-president van Nederland.

Het vormen van een kabinet kan heel lang duren. De laatste keer, in 2017, duurde het meer dan 220 dagen voordat de regering gevormd was. In België is de politieke situatie nog complexer dan in Nederland en duurt het vormen van een regering vaak nog langer. Ze hebben in België zelfs het wereldrecord met 541 dagen zonder regering!

Ik ga in deze podcast niet helemaal uitleggen waarom de situatie zo complex is in België, maar mijn collega-podcaster van de podcast Op Z'n Vlaams heeft een podcast gemaakt over de Belgische politiek. Net zoals deze podcast is het in duidelijk Nederlands, alleen spreekt hij wel met een Vlaams accent. Een aanrader als je er meer over wil weten! Ik zet op mijn website een link naar zijn podcast.

Als er gestemd is, de zetels verdeeld zijn en er een coalitie gemaakt is, kan de nieuwe regering hun regeerakkoord gaan uitvoeren. De nieuwe regering gaat nog op de foto met de koning en daarna gaan ze aan het werk. En vier jaar later begint alles weer opnieuw!

Slot

Bedankt voor het luisteren naar deze aflevering van Een Beetje Nederlands. Ik heb een hele hoop informatie gegeven, ik hoop dat het allemaal een beetje duidelijk was. Anders kan je op de website van de podcast een vraag stellen als je die hebt. En je kan natuurlijk de aflevering nog een keer luisteren als je dat wil.

In de shownotes staat een link naar de website. Ik zet ook interessante links op de website die te maken hebben met verkiezingen, bijvoorbeeld de kieswijzer. Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt, en tot de volgende keer!